

СТАНОВИЩЕ

От доц. д-р. арх. Милена Ташева – Петрова
УАСГ, Архитектурен факултет, кат. Градоустройство

Относно: **дисертационен труд арх. Симона Гергова**

На тема : „**ВЕРТИКАЛНОТО ОЗЕЛЕНЯВАНЕ В ГРАДСКАТА СРЕДА**“

За присъждане на образователна и научна степен „Доктор“ по професионално направление 5.7. „Архитектура, строителство и геодезия“, докторантска програма: „Териториално, ландшафтно устройство и градоустройство“

Основание за изготвяне на рецензията: Настоящото становище е изготвено съгласно решение (Протокол №1/15.07.2022)

Архитект Симона Гергова е зачислена за редовен докторант със заповед на Ректора № 407 от 26.03.2015 г. и е отчислена с право на защита със заповед на Ректора № 376 от 23.04.2018 г. Като редовен докторант тя коректно изпълнява ангажиментите, предвидени в индивидуални план за обучение и преминава през всички процедури от зачисляването до насочването към защита. Дисертационният труд е обсъден и насочен към защита на разширен катедрен съвет на катедра „Градоустройство“ на 29.06.2022 г. съгласно заповед на Ректора № 412/20.06.2022 г. Представените материали и документи за изготвяне на становището доказват, че са спазени всички процедурни изисквания на ЗРАСБГ и ППЗРАС на УАСГ.

Родена в София, арх. Симона Гергова завършва 9-та Френска езикова гимназия, в София през 2003 г. и придобива магистърска степен по Архитектура в Университета по архитектура, строителство и геодезия в София през 2009 г. натрупва практически професионален опит в частния сектор в предпроектните проучвания и проектирането на разнообразни проекти. Научният интерес към вертикалното озеленяване се заражда в резултат от съвместната ѝ работа и професионалния дебат с ланд. арх. Камен Попов и фирма „Мистър грийн“, специализирана в изграждането на вертикални градини. В този смисъл, темата на дисертационния труд е тясно свързана с нейните професионални интереси, а самият труд подходящо допълва практическата ѝ подготовка.

Темата на дисертационния труд е актуална – тя е адресирана към връщането на природата в градската среда в епоха, в която от гледна точка на ресурсната и енергийна ефективност са доказани предимствата на компактните градове и интензивното градско развитие. Изграждането и предоставянето на ефективна зелена инфраструктура в българските градове е съществено предизвикателство в условията на преобладаваща частна собственост, налични дефицити относно дефинирането, нормирането и стимулирането на вертикалното озеленяване в градската управленска практика.

Дисертационният труд е съставен от въведение, 4 основни глави, заключение и библиография. Във въведението са маркирани общите и специфични въпроси за изследваната тематика, които впоследствие са анализирани в следващите части. В първа глава е направен литературен обзор на актуални научни публикации с фокус вертикалното озеленяване (ВО), актуалното развитие на системи за вертикално озеленяване (СВО) и

възможните им приложения в градската среда и сградните структури. Въведена е терминологична база на български език, която запълва съществени дефицити в българската специализирана литература. С цел подпомагане на проектантския процес в избора на конкретен вид СВО за постигане на оптимален резултат и увеличаване на потенциалните ползи от интегрирането на растителност в градската среда, е направена класификация на различните видове СВО и са изяснени основните различия между озеленените фасади и вертикалните градини. Във втора глава от дисертационния труд са систематизирани и обобщени общите ползи от приложението на ВО и неговото влияние върху градската среда. Поставен е фокус върху съвременни екологични проблемни явления в урбанизираните територии като: ефекта на градския топлинен остров, градските улични каньони, качеството на въздуха по натоварените автомобилни трасета. Поставен е и въпросът за необходимостта от озеленяване на високите сгради. В трета глава са анализирани връзките между градските и „зелените“ политики и стратегическо пространствено планиране. Систематизирани са основните регулаторни мерки, стимули и стандарти за изграждането на покривно и ВО в чужбина. Разгледани са механизмите за насърчаване на изграждането на ВО чрез изисквания, свързани с устройственото планиране, зелената инфраструктура и зелената система на урбанизираните територии, устойчивото строителство и енергийната ефективност на сградите. В четвърта глава е предложен модел за оценка на необходимостта от ВО чрез въвеждане на Зелен фактор (ЗФт). Тествана е приложимостта на ВО като част от минималния процент на озеленяване, заложен в нормативната уредба на България и въведения ЗФт.

В Заключението са обобщени основните резултати на дисертационния труд и са заявени приносите на дисертационния труд. Библиографията обхваща 206 източника, от които 35 източника на кирилица, 140 източника на латиница и 31 интернет страници. Източниците включват научни статии и книги; стратегически, планови и нормативни документи и др.

Текстовата част на дисертацията, както и практическата работа по нея показват много добро познаване на спецификата на общите и специфични проблеми на вертикалното озеленяване през разреза на подробното устройствено планиране и градоустройството. Дисертационният труд доказва как на практика може да бъдат интегрирани стратегическите цели при изграждането на зелената инфраструктура чрез възможни, но и избрани от инвеститори, ползватели и собственици конкретни архитектурни намеси. Съобразявайки се с нормативния и административен контекст, дисертационният труд предлага възможността за оценяване и планиране на зелената инфраструктура в нейната триизмерност чрез отчитане на коефициенти, свързани с площите на вертикални повърхности. Като се базирани на и съответно адаптира към българските климатични условия и нормативни документи по устройство на територията Фактора на биотопната площ (BAF) и Зеления фактор на Сиатъл, дисертационният труд предлага отчитането на различни коефициенти на ефективност на зелените повърхности в зависимост от техния видов състав и разположението им.

Арх. Симона Гергова е представила списък с формулирани приноси, които са обосновани и защитени в достатъчна степен. В качеството си на научен ръководител съм подкрепила и подпомогнала осмислянето на заявените от автора приноси. Представянето на резултатите от работата по дисертационния труд още в края на първата година на докторантурата позволиха осмислянето, надграждането и развитието на методиката на изследване. Една от публикациите („Озеленени покриви и фасади: механизми за насърчаване и предизвикателства при приложението им. Сборник доклади 2-2019 IX

Международна научна конференция по Архитектура и Строителство ArCivE '2019), вече има цитирания в две статии, публикувани в издания с импакт фактор. В момента се подготвя и статия, която има за цел да разпространи резултатите на английски език в реферирано списание.

Участието в международния изследователски проект Урбинат (финансиран от програма Хоризонт 2020 на ЕС) от една страна включи арх. Гергова като експерт по вертикално озеленяване и зелени стени като част от екипа на УАСГ, а от друга направи възможни проведените серии от симулации за двете територии в град София. Симона Гергова умело прилага усвоените знания и умения през трите години на докторантурата - в различни етапи от разработването на дисертационния труд са използвани качествени и количествени методи за събиране на данни, сред които: кабинетно проучване на разнообразни източници на налична информация, моделиране, симулации и сценарии базирани на професионалната експертиза.

Като докторант в катедра Градоустройство арх. Симона Гергова прояви сериозно и задълбочено отношение към обучението си, личностното развитие и професионалното израстване. Показаните в дисертацията резултати и приносите в нея показват, че арх. Симона Гергова е способна да проведе самостоятелно научно изследване и да представи оригинални резултати. Пожелавам на арх. Симона Гергова успешен професионален път и ѝ препоръчвам да потърси по-широка публичност на дисертационния труд у нас.

В ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

- Като имам предвид посочените научни постижения на кандидата;
- Като отчитам актуалността и навременността на представения труд;
- Като отчитам характера и значимостта на неговите научни приноси;
- Като се съобразявам с факта, че основни части от дисертационния труд са публикувани;
- Като оценявам професионалните качества на кандидата и познанията му;

Предлагам на почитаемите членове на Научното жури да присъдят на кандидата архитект Симона Гергова образователна и научна степен "ДОКТОР" по професионално направление 5.7. Архитектура, строителство и геодезия, научна специалност „Териториално, ландшафтно устройство и градоустройство”.

16.09.2021

доц. д-р арх. Милена Ташева - Петрова